

Z P R A V O D A J   N M S - I D S

střední Morava

červen 1989

Zveřejňujeme dopis, který Ministru národní obrany zaslal aktivista
NMS - IDS Věroslav Mach z Blatce.

Ministru národní obrany
armádnímu generáli
Fanu Milanu Václavíkovi

Vážený pane ministře,

v současné době lze pozorovat v mezinárodním politickém dění zvýšenou aktivizaci mírových snah. S tím samozřejmě úzce souvisí i snižování vojenského potenciálu a samotné odzbrojení vůbec.

Myslím si, že jako národ s vyspělou kulturou myšlení, bychom se měli v každém případě zařadit mezi ty státy, které o mír usilují konkrétními činy a nesnaží se jen skutečnou podstatu a smysl uvolňování napětí ve světě maskovat prohlášeními, které se v praxi neuplatňují.

Touha po míru a po klidném a spokojeném životě je odvěkou toutou a skutečným přáním každého našeho občana. Využijme proto mezinárodních mírových snah k tomu, abychom i my v naší zemi, měli možnost většího rozvoje jak společenské tak osobní svobody, která s mírem v celé společnosti souvisí a je jím v podstatě tvořena. Využijme všech podnětů k tomu, abychom mohli o míru nejen číst a mluvit, ale mohli jej i pocítit.

Obracím se proto na Vás, aby jste se z funkce úřadu, jehož jste nejvyšším představitelem, co nejdůrazněji zasadil o to, aby k uvolňování nedocházelo jen papírově, ale aby bylo reprezentováno především konkrétními činy, o kterých by byla naše veřejnost nejen pravdivě a včas informována, ale měla by i možnost podílet se na jejich uplatňování.

Myslím si, že by stálo za to důsledněji zvážit otázku odpírání z důvodů svědomí, znovu přehodnotit délku základní vojenské služby a záložních cvičení, na jejichž nepřiměřenost doplácí především naše hospodářství. Je nutné důrazněji zvážit uvolňování financí na modernizaci a celkovou výstavbu armády, přičemž by mělo jít opětovně především o celospolečenskou prospěšnost a užitečnost a veřejnosti by měla být dána možnost rozhodovat o schválení všech těch to dotací. Vždyť částky mnohdy docela zbytečně investované, mohou být využity například v našem zdravotnictví.

Má-li být naše armáda skutečně lidová a má-li v tomto smyslu skutečně reprezentovat a hájit zájmy lidu, to znamená zájmy nás všech musí především jako taková vstoupit do podvědomí lidí. Z vlastní zkušenosti vím, že tomu doposud není.

V žádném případě nechci znevažovat otázky obranyschopnosti našeho státu, ale zásadní změny a opatření, tak jak je navrhuji, by jistě přispěli k urychlenějšímu ozdravení našeho politického a společenského ovzduší. Hlavně by však byly velikým přínosem pro nás všechny a pro všechny mírumilovné lidi celého světa.

V Blatci 13. června 1989

Věroslav Mach
Blatce č. 26

vlastnoruční
podpis

783 74 Olomouc

XXXX

Výzva brněnských aktivistů NMS - IDS.

Považujeme proto za účelné, aby se vytvořily pracovní skupiny, které by se zabývaly jednotlivými problémy. Tyto skupiny by pracovaly samostatně a vzájemně by se např. prostřednictvím bulletinu informovaly o svých výsledcích. Počet skupin závisí na vaší úvaze a množství témat. Vždy někdo ze skupiny by měl prostřednictvím bulletinu oznámit okruh otázek, kterýmiž se skupina bude zabývat a její kontaktní adresu.

Před uzavěrkou tohoto čísla se ustavily tyto skupiny :

skupina č. 1   Vojenská přísaha
                  ing. Hana Holcnerová, Ježkova 7, Brno

skupina č. 2   Problematika vojenských kateder vysokých škol
                  Vladimír Vyskočil, Slepá 15, Brno

XXXXXXXX

skupina č. 3   Dialog s výrobcí vojenských hraček
                  Martin Bohal, Svatoplukova 5, Brno

Další možné tématické okruhy : Odmítnutí vojenské služby z důvodů svědomí, Náhradní vojenská služba, Služba v místě bydliště, Sociální postavení vojáků ZVS a jejich rodin, Obraz nepřítele v současné ideologii, Dialog s oficiálním čs. mírovým hnutím, Helsinský proces, Zahraniční mírové iniciativy atd.

Skupiny jsou otevřeny zájemcům z celé ČSSR, ideální by však bylo, kdyby pracovní skupiny NMS - IDS vznikaly v místě bydliště jednotlivých aktivistů, byť např. jen 2-3 členné.

Krátce o počátcích událostí: 4.4. 1989 byla před Domem vlády zahájena demonstrace a hladovka skupiny účastníků neformálního hnutí. Příčinou byly události v Abcházii, ale brzy zazněly i požadavky o odstoupení představitelů republikové vlády. Vůdcové neformálních skupin ve svých vystoupeních přednesli požadavek národní nezávislosti a suverenity Gruzie a jejího oddělení od SSSR.

Z rozhodnutí vedoucích činitelů Gruzie, v čele s prvním tajemníkem ÚV, Patiašvilim, bylo přijato a schváleno použití vojenské síly.

Noc z 8. na 9. dubna. Před Domem vlády je shromážděno asi 10 000 lidí. Nedaleko odtud - na náměstí Lenina - bojová technika a vojáci. Ve 4 hodiny ráno se ke stávkujícím obrátil patriarcha - Katolikos Ilja II. Řekl, že ví o možnosti použití vojenské síly a vyzval stávkující k opuštění náměstí. V odpověď se mu ozvalo tisícíhlasé "Ne!". Katolikos zůstal na náměstí spolu s lidmi. Jeden z představitelů neformál. skupin začal ~~řít~~ nahlas předříkávat modlitbu "Otče náš". Celé náměstí mu odpo- vídalo.

Ve chvíli se ze strany Leninova náměstí rozsvítily reflektory obrněných transportérů a začaly se pomalu přibližovat k lidem, kteří se rozestupovali, dělají jim cestu. Za auty se ze tmy vynořikl útvar vojáků v helmách, neprůstřelných vestách, s průhlednými štíty a s ostře nabroušenými ženijními lopatkami. Nějaký čas byl klid, pak se najednou ozval křik a zazněly výstřely z pušek...

Výsledek této strašné noci: 16 mrtvých účastníků shromáždění. Nejstarší - 70 let, nejmladší - 16 let. Do nemocnice bylo převezeno okolo 150 raněných. Raněno bylo i okolo 20 vojáků, hospitalizováno 34 pracovníků milice. Většina z nich, což je zajímavé, byla zraněna, když se snažili chránit účastníky shromáždění a vynést raněné z náměstí.

Udála se tragédie. Teď je třeba vysvětlit její příčiny, odpovědět na mnohé otázky. Zazněly na shromáždění výzvy splňující podstatu přestupku? Z čích úst? Leží odpovědnost za smrt lidí na vůdcích neformálních skupin? Bylo nevyhnutelné shromáždění rozehnat? Jaké byly použity prostředky? Druhá věc je odpovědnost morální, politická. Bylo přijato odstoupení prvního tajemníka ÚV KS Gruzie, předsedy Rady ministrů republiky. Ale byla tím odkryta zcela cesta k úplnému určení stupně odpovědnosti všech účastníků konfliktu? Musí se zde projevit glasnost. Jinak všechno překryje pocit spravedlivého rozhořčení, vyvolaného v lidech nedostatkem informací, rozpory ve vystoupeních oficiálních představitelů, a snahami zamlčet a překroutit očividné. Bylo zveřejněno, že 16 lidí "zemřelo v důsledku vzniklé tlačenice". Do jaké míry je tato informace přesná? Ti, co byli na místě, tvrdí /stejně jako tbilisští toxikologové a ministr zdravotnictví republiky/, že byly použity otravné plyny a vojáci používali nejen pušky, ale i ženijní lopatky.

Novinářům bylo oznámeno, že vláda republiky požádala představitele ~~kní~~ vnitřních vojsk o vystoupení v televizi na toto téma, a tento videozáznam byl skutečně natočen. Ovšem řečené před kamerou bylo vyhýbavé a neu- čitelné. A nakonec se člověk v uniformě v odpověď na jednu z otázek urazil, a utekl z natáčecího studia!

Pozorovatel listu "Lit. gazeta", Jurij Rost, byl zřejmě jediným profesionálním fotografem, kterému se podařilo události zachytit na film. A jak líčí rozhánění davu: "Mezi běžícími lidmi vletěly granáty se slzným plynem. Jeden spadl vedle mne. ~~MM~~ Ostrá bolest v očích, a slzy mi nedovolily fotit. Nepodařilo se mi uhnout úderu, a dostal jsem po zádech puškou. Běžel jsem pryč, skrývaje fotoaparát pod bundou. Když jsem opět začal fotit, prozradilo mne blýsknutí a vrhli se na mne dva civilisté. Udeřili mne do tváře a rozbili mi aparát..." Jeho snaha však zůstala nedocenená - výtisk tohoto čísla časopisu Mládež Gruzie, kde měly být fotografie a novinářovy postřehy otištěny, byl zabaven vojskem a zničena už v tiskárně...

Rozhodně protestujeme proti zneužívání vojáků základní služby k rozhánění pokojných demonstrantů a k zabíjení lidí. Doufejme, že tento čin u mnohých mladých lidí přispěje k odmítnutí voj. služby z důvodů svědomí.

VARUKERS

PROTECT NOT DISPECT / Chraňte, nezabíjejte /

Po dlouhou dobu jsou zvířata zneužívána lidmi
Nadešel čas změny, musíme užít své vlastní myšlení

Ochraňujte, nezabíjejte

Zvířata strádají bolestmi
proto musíme provést společenskou změnu

Zvířata se rozřezávají kvůli vzdělání
Proč se nečtou jen knihy, všechno to tam je

Zvířata jsou zabíjena, aby někdo dostal diplom
Berou zvířatům život, copak to do prdele nevidíte

HOW CAN YOUR CONSCIENCE ALLOW THIS GO ON / Jak může vaše svědomí

Světové vlády utrácení stále více peněz dovolit, aby to tak šlo/
za válku, zapominají na lidi bez přístřeší
lidi bez přístřeší a chudé

Milióny hladovějí a umírají na nemoci
ale sklady zbraní jsou stále větší

Jak může vaše svědomí dovolit, aby to tak šlo
Jistě víte, co je správné a co špatné

WE HURT AT THINGS NUCLEAR / Narážíme na nukleární věci /

Narážíme na nukleární věci, protože nechceme umřít
My chceme protestovat a přežít

Narážíme na nukleární věci
Zatímco nukleární hrozba visí nad našimi krky
budeme stát odhodlaně a ukážeme Maggi naše pohrdání

KILLED BY MANS ONE HAND / Zabít vlastní lidskou rukou /

Hřib se vznáší nad hlavami
Najdeš milióny mrtvých

Nic nezůstalo, jen pustá zem
Člověk je zabit vlastní lidskou rukou

Když přijde osudný den, už není vidět žádný život
Otrávená voda znečišťuje přírodní toky

FEAR OF MANKIND / Strach z lidstva /

Sirény nařikají, tvé srdce buší strachy
Nukleární vynález začíná
Rodiny utíkají, kde jsou jejich nejdražší
Mnoho jich nikam nemůže utíkat, uvidí záblesk

Světlo záblesku, energie vylétla do oblak
Nedívejte se do světla, spálí vaše oči
Lidé křičí a utíkají, kůže padá z jejich zad
Když začala nukleární válka, není návratu

Raketa za raketou exploduje v oblacích
více a více lidí pomalu umírá

Fach hořícího masa se šíří kolem

Žádné tělo nemůže být identifikováno, jen spálené stíny na zemi

Vojenská pohádka

"Bylo, nebylo. Zemská osa se za těch deset tisíc let, jež čas ten dělily od našeho letopočtu, nachýlila a večery tudíž byly dlouhé a nudné. Babička shromažďovala okolo sebe svá vnoučátka a vnoučátka prosívala: "Babičko, babičko, vypravuj nám pohádku!"

"Inu a keroupak, keroupak, děti?", tážávala se babička a vnoučátka volávala: "Tu o té tajemné prdýlce, babičko, tu o prdýlce!"

"Tak o prdýlce, o prdýlce", pokyvovala hlavou babička. Ale ona to vlastně byla tuze veliká prdýlka, takže to vlastně ani nebyla prdýlka, ale "----", volala dívka radostně. "Tajemná ----! Vypravuj, vypravuj, babičko!" A tu si babička přitáhla loktuši a dala se do vyprávění:

"Bylo, nebylo, bylo to už hrozitánsky dávno, když ještě lidi byli nevychovaní a každých pár let pořádali takový velký rvačky, kterejm říkali válka a při kterejm se pro nic za nic zabíjeli. Ale v těch válkách se museli nejvíc rvát jenom ty lidi, co neměli takový malý zelený papírky, kterejm se říkalo peníze. Ty, co měli těch papírků hodně, těm se říkalo vlast, a ty zvončovali většinou doma a furt a furt chválili ty lidi bez papírků, co se rvali, za to, že bojujou za vlast.

Ale i když se zrovna nepořádaly ty rvačky, museli ty lidi, co neměli papírky, stejně furt chodit v takovejch tlustejch zelenejch všech stejnejch a na noc je zavírali do takovejch smutnejch domů a přes den museli pořád chodit v takovejch štrůdlech a jezdit v takovejch zelenejch krabicích, vodkád nebylo vidět ven. A celý dny na ně takový bíbí chlapi se zlatejma placičkama na ramenouch řvali a řvali a řvali, ale voni se nesměli vozvat, jenom museli furt klapat patama a říkat jediný slovo: Rozkaz!, Rozkaz! a když ty zlí, uřvaný lidi povodešli, tak říkali zas jiný slova, ale který to byly, to sem už zapomněla. A večír tyhle ubohý smutný lidi sedávali v cimrách, z kterejch nesměli ven, a vzpomínali na svý milý doma a byli moc smutný. A za tím městem, v kterým bydleli, tam byla taková velikánská hora, úplně holá hora. A kolem tý hory, každěj měsíc vždycky vo ouplnku, scházeli se všichni ty smutný lidi a čekali a čekali. A koukali, jak vyšel měsíc. A jak ten měsíc jako rybí voko vyšel, tak se na něj dívali celý napjatí a měsíc šel pomalu po vobloze a svítil a voni se na něj koukali a celý se třásli, jak byli napjatí. A když ten měsíc došel až nad tu horu, země se zachvěla a vevnitř to zarachotilo a ta hora se rozestoupila a z ní se k nebi vystrčila veliká holá ----. A ten měsíc v ouplnku spad rovnou do tý veliký, holý ---- a ty smutný lidi spustili náramnej jásoť a křik a všichni volali jako jeden muž, až se to po celým tom smutným městě rozlejhlo: Zas jeden měsíc v ----! a ta ---- se zatáhla zase zpátky do tý hory a ty smutný lidi vovedšili zas do toho smutnýho města a byli zas smutný, až za měsíc zase přišli k tý hoře, když byl ouplněk a zase se vobjevila ta veliká ----, měsíc do ní spad a oni zase volali: Zas jeden měsíc v ----! a plakali radostí. A celkem, děti, se ta ---- z tý hory musel štýryadvacetkrát vynořit, na štýryadvacet měsíců muselo do ní napadat, než ty smutný lidi mohli vovedjít z toho smutnýho města a bejt už potom veselí.